

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historiae evangeliae libri quattuor - Cod. Aug. perg. 217

Iuvencus, Gaius Vettius Aquilinus

[S.l.], [9./10. Jahrh.]

Iuvencus: libri quattuor Evangeliorum: hic sunt Evangelia quattuor
versibus; prefatio

[urn:nbn:de:bsz:31-67026](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67026)

**INC HIC SUNT IYAN GELI QUIN TOR
TRSI BUS G VITTI IYUENCI VE TIBI NIT R
NAMOR IAE NIIHILMUNDI CON PAGE TENE TUR**

Honor bis non regne hominum non careo romice
Non careo non tellus non ignea sidera caeli
Non fecit genitor rerum in reuocabile tempus
Quo cunctum torrent rapieet flamma ultima mundum
Et tamen innumeros homines sub laua sacree
auris tuis honor in tempora longa frequentant
cumulcan quorum famam laudesque poteste
In celsi cantus smyrne deserte fluentes
Nos minime decelebra dulcedo maronis
Et minor ipsorum discurrat glorie uertum
Nunc mand' adternee similit' dum feda uolabunt
Nunc rigo poli terras itaque cequora circum
Et herce siderum iusto moderamine uoluer
Quod suam longam meruerunt carmine famam
Nunc uiderum gestis hominu mendacice nec aum
Jobis et rae fides adternee in secula laudis
In mortale decus tribu & mortuumque rependat
Nam mihi carmen erit xpi uitalia gesta
Diuinum uipopulus falsi sine crimine donam
Hec m' d'at uimandi impiant incendia secum
Hoc opus hoc scienim ineforsari sub trahet igni
Tunc cum fleam mi aoma descendat nube conusant
Iudae ab a throni genitoris gloria xpi
Ergo age scificus adset mihi carminis auctor
Spi sepuro mentem riget amine canentis
Daleis iordanis ut xpo digna loquamur

EXPLICIT

PRO FAT

lib' augie maronis

Ex fuit herodes iudea ingente cruentus
Sub quo seruator iusti templi quo sacerdos
Zacharias uicibus curteplum cura tuos
Dignos instabat lectorum scordine uertura
Huius inheribat thalamis dignissima conuanc
Curahis ambobus paralis moderaminis aequi
Ambos ad nos of legis precepta tenebant
In fuit hirsiboles iatone uerzonibus annis
Quatuor uadonum iam desperantibus esset

72
Sed cum forte aditus arisque inferret odor
Zacharias uisus celo descendere aperto
Nuntius & soli iussus perferre loquellas.
Cetera nam foribus tum plebs adstrata rogabat.
Quē tibi terribilis concussit corde pauorem
Uisus cum lēxi sermonis gratia placat.

Flamme propitius rerum pater unicus alto
Et caeli solio tibi nunc in uerba uenire
Præcepit & caratibi mox e coniuge natum
promittit. grandis serum cui gloria restat.
plurima qui populis nascendo gaudia querit.
Sobrius & sternum clausum quem sp̄s ipsi
Visceribus matris compleant numine claro.
Istius hic populi partem plebemq; docendo
Ad uerum conuertat iter dominum que deumq;
Continuo primus gnoscet plebemque uocabit.
Nomine iohannem hunc tu uocitare memento.
Olli confusa respondit mente sacerdos.
Aemula promissis obsistit talibus adas.

Hæc somibus fœdus poterit contingere fessis.
Quē d'auer tens primeuo in flore negauit.
Hæc trepidans uates cunctalia nuntius addit.
Sic tibi mortalis sobolē promittet & ullus
Addis sperandum forsitan cunctatio mentis
Debuerat tardis herens insistere uerbis.

Nunc ego quem dicit celi terreq; reperi tor
Ante suos uultus uoluit parere ministrum.
Auribus ingratis hominis uisusq; receptus.
Suppremi mandati tenenda peregi.
Quare promissis manet irreuocabile donum.

Sed tibi claudat rapide uox nuntia mentis.
Donec cuncta di firmentur munera uobis.

Hæc ait & sese teneris hinc misceat auris.
Interea populus miracula longa trahebat.
Quid tantum in templo uelle cessare sacerdos.
Progressus trepide nomen uidisse supernum.
Ut tibus edocuit misero dispendia uocis.

Inde domum remeant complexo scordine uates.
Hædilita diuenerunt munera prolis.
Anxia sed uentris celabat gaudia coniuge.
Donec quinque auam complerent lumina lanam.

Tunc maiora dehinc idem mandata minister
Officio amissis tamq; leuant pmissa loquellam

2
Dulce ad maris dimissus uirginis aures.
Hæc desponsa suo pertempora certa propinquo.
Abdita uirginis castæ pubescere ætas.
Et seruare diem iussis permissa parentum.
Adquæ tranquillum sermonem nuntius infit.
Salæ prozeme terras uirtura salubri.
Desine conspectu mentē turbare uerendo.
Nam tua concipient celesti uiscera iussu
Natum quō regnare dī p̄ secula cuncta
Et propriam credi sobolem gaud&q; iub&q;
Hunc ubi sub lucem dederis sit nomine iesus.
Adquæ uirgo dehinc pauido sic inchoat ore:
Nullos conceptōs fieri sine coniuge dicunt.
Unde igitur sobolem mihi m& spara bo uenire.
Nuntius hæc contra celeri sermone profatur.
Uirtus celsa dei arcum uoluit obumbrar.
Sp̄ & ueni & purus lætissima uirgo
Ac tibi mox puerum casto sermone iubebat.
Magnificum gigni populis quem credere sem.
Supremique dinatum uocitare n& esse est.
Sic cognata tibi stercelis quæ credita cunctis
Zacharie coniunx mortali germine nuper
Deo defessis auxit miracula membras.
Sextus ad ost mentis parent sic omnia iussit.
Virgo dehinc da mmo famulam n& ecce iubentia
Ut tua uerba sonant cernis seruire paratam.
Nuntius abscedens uacuisse condidit auris.
Illa dehinc rapidis iudeam passibus urbem
Zacharieq; domum bene trat grauidaq; salutat.
Elisab&h clausæ cui protinus anxia prolis
Membra uteri gremio motu maiore resultant
Et simul & siluit mater concussa tremore.
Diuine uocis compl&æ f& amine scō.
Et magnam clamans felix ofemina salue.
Felicem gestans uterū sinuamine foetum.
Unde meam tanto uoluit dī æquus honore
Inlustrare domum quam mater nuntius abta
Viseret & ecce meo gaudent inuiscere prolis
Exultat maris conprima ad femina sensit.
Felix quæ credit finem mox ad fore uerbit.
Quæ dī ad famulos magnam dignando loqu&ur.
Illa trahens animū per gaudia mixta pudore.

Suppressit uocis pauertantia dicta uoluntat.
 Magnificas laudes animus gratesque repondit.
 Inmensi dñe mundi uix gaudia tanta
 Sp̄s iste capit. quod me dignatus in abtūm
 Cingere & humili celsam cunctisq; beatam
 Centibus & sculis uoluit dñs equis haberi.
 Sustulit ecce thronum seuis fragitq; superbor.
 Larga fluit humiles opibus ditauit egeres.
 Tunc illic mansit thnos & ordine mentes.
 Ad propriamque domum repedit iam certa futurū.
 Iam que aderat tēpus quouissim fundere fūm.
 Elisabeth uoluenta dies in lamini aurat
 Cogere & ad paratū famam collecta cucurrit
 Turba propinquorum tum gaudia mira frequenter
 Concelebrant nomen que iubent genitoris habere.
 Abnuat hoc genitrix. & iohannes uocat & lur
 Ingeminat placuit cunctis iussa parentis
 Consulere scripto que rogant edicere nomen.
 Sed promira fides tabulis uiscribere temptat.
 In plicitam soluit per uerba sonantia linguam.
 Vox & iam ad ualōm penetrant spiracula mentem.
 Complectusque canit uenturū consua dicta.
 Concelebrent cuncta laudes gratisque frequenter.
 Astrotum & terre pontique hominumq; parenti.
 Misere qui uoluit propriamq; absoluere plebem.
 En beat antiquam gentem cornu que salutis
 Erecto indulget dauidis origine lumen.
 hoc est quod prisca ceanere & ordine uates.
 h̄sc̄ illa salus que nos & ostibus atris
 Erigit ut iuste iusto seruire queamus.
 At tu paruo puer sc̄ dignusque propheta
 Dicere. & diem mox progrediēre uiando.
 Illius & populū ducet per lumen apertum.
 Errorem per te spernent mortisque tenebras
 Abripunt omnia qui precepta sequentur.
 Ex insecr̄is in uallibus abdita semper
 Vita fuit puero donce poscentibus annis
 Uatis ad officium pleno pubesceret aeuo.
 Interea magis sponsi miracala mentem
 Sollicitant manifesta uteri quod pondera uidit.
 Et tūcum uoluit quānam ratione propinque

Dedecus obpressum cœli thalamosq; recessus.
 Talia tractant torpescunt membra sopore.
 Audiuntque di super horrida somnia uocem.
 Accipe coniugium nullo cum crimine pacto.
 Sp̄s impleuit sanctus cui uiscera fo&lu.
 Hanc cecinit uates uenturam in uirgine prolem.
 Nobiscum d̄ est nomen cui protinus ille
 h̄c p̄cepta sequens seruat sponsalia p̄cta.
 Sed tum forte nouo capitum discussio censu.
 Cesaris augusti iussis per plurima terre
 Describatur syrie quã iure regobat
 C̄rinus proprios aut tota per opida fines
 Et de beaur uires nomenq; genus que.
 Urbs est iudee bethleem dauidæ canorum
 Quæ genus generis censumq; iure p̄lebat.
 Echidit hic maria dauidis origine ioseph.
 Desponsam quesibi scribens grecaudico q; professus
 Hospitio comborũ bethleem sub moenibus urbis
 Angusti fuerant p̄cepta rura habitæ cula ruris.
 Illic uirgo nouo complecto in tempora fœd̄u.
 Soluitur & puerum uideri cuncta bulce tecto
 Inuolauit duro quæ edocet p̄sepe cubili.
 Circa sollicitæ p̄fectum custodie nocuit.
 P̄fectas uenit uigiles per pascha laciæ.
 Ecce di montu uisus descendere caelo
 Nummus ac subitus arbor tremæ fœcæ p̄cure
 Prostravit uisidi p̄fectorum corpora terree.
 T̄clis & actonius caelo uox missæ cucurrit
 ponit & errorem mentis mea sumite dicite
 p̄fectores quibus hæc ingenia gaudia postea.
 Nam genus puer est dauidis origine clare.
 Qui populis lucem mox lædicitæque prop̄eg&.
 Hoc signum dicam puerum quod cernere uobis
 Iam licet implentem grecæ cili p̄sepe uoce.
 Talis dicenti iunguntur milice plebis
 Cœlestis. cunctiq; d̄m lædicitæq; rationiq;
 T̄clis & uita uox ægminis cœre comp̄e.
 Glorie supremum comitatur debite p̄ctem
 Interis iustos homines p̄ctæ dignæ sequetur.
 Et simul his dictis cœli secreta reuolunt
 P̄fectores prop̄e ueniunt puerum que iacentem
 P̄sepe gremio cernunt post inde frequentes

quædam
quædam
et conuenit

lata

uolunt

namque

namque

quædam

Dispergunt lacte cele. ris uccgece semina semce:
Mirantes laudant laudantes constipuerunt.

Omnia nocturnis montis quod uere re currunt.
¶ Uiderit octauam lucem puer ecce recidi
Ad mo rem legis nomenque aptare necesse est.
Impositumque illi est montis a celestibus olim
Quod marice uox missa dō precepit iesus.
Scripserat antiq; moyses moderamina legis.

Interque primos prisco descanguine uictum
O bseruare dedit. solus offerre sacrandos.
In plumesque simul ferre ad de lubra columbas.
¶ Hæc ubi per maricam templo feruere ac feruntur.
Ecce sensu symeon dignus comprehendere sensu
C glestes uoces cuiquondam prescua rerum
Vir aus prodiderat. quod ^{carcerem} corpore corporis aegri
Deposito moram liber requiemque uideret.
Cum primum caeli laudem terraeque salutem.
Omnia quem uictum spondent oracula xpm.

Uidisset templo solemnes ferre balum bes.
^{simcon} Iste ubi curucto desessus corpore ainplum
Iam grauior pñie tract monuit quod sps auctor.
Ecce simul paruum in gremio genetricis ihm
Ad templum sensu uenisse amentibus alnis
Accepti puerum. laudus que hæc dicte profatur.
Hunc nunc me stimulum dñs. nunc liber & certis
Corporis eum elis. finemque inponere uerbis
Digneatur cum pace suis en splendidæ nostris
Lux oculos. ^{tua} circa m stat. radus que renitit.

erant hiosep. kmas
miran res dehis
quae adiderant

Quem cunctis hominum lustratis gentibus addit
Irricheliterum cumulate glorie plebis.
Quid acutum marice stupuerunt ptoyce matris.

Hic puer caducum populi datur. iste renasca
Concedit populis dicte incontraxice signum
Istus aduenit. percurrens debite laelo
Atque animam matris ferro fulgente machera.
Quo ^{sciteant} aetna aenebrasa uolumine cordis
Hæc est infymone di mox ecce proph&eco
Femineam scō con pl& spira mine mentem.
Annæ fuit necu grauior quam inflose iuuentis.
Distituit uiduicem mort inna aurea matris.
Coasta sed in templo semper procon iuge uat.
Facultus cesse redi quæc numine iussio

Cognouit xpm & simili sermone locutus est.
Inde ubi solemnem pueri pronomine legem
Compleuit gene arx & ioseph omnino mirant.
Adpatriam laeli repedant puerumque repositam.
Gens est ulterior surgenti conscia soli.
Astrorum solers ortusq; obitusque notare.
Huius primores nomen tenuere maccorum.
Tunc hi delicti solimicos per longae uicorum
Deueniunt regemque cedeunt orant que doceri.
Quae regio imperio puerum iudeae teneret
Progenitum sese stelle fulgentis ceboratu
Admonitos uenisse uicem quos supplice dextera
Exortum aetris uenerabile numen adlorent.
Territus herodes solimorum calmine uatum.
Quique prophetarum ueterum predicta recensent.
Imperio accitos iubet omnino querere legis.
Quis pectoret quae sint gentiticia moenice xpo
Omnia uenturum spondent quem oracula uatum.
Tum manifestatur bethleem quod moenibus illum
Progigni moneat cuius aetram ducere plebem
Israhelitarum scia uir autem necesse est.
Hic iubet herodes persas peratendere gressum.
Inuentumque sibi puerum monstrare colendum.
Ecce iteris medio stellem precurrete cernunt.
Sulcantem flammis curasque calmine summo.
Resstat & pueri lustratae habitaculca monstrat.
Gaucha magna maege gaudent sidusque siduant.
Et post quem puerum uidere sububere matris
Delecto prono abserunt corpore aetram.
Submissique simul quae sunt cum munera aetram.
Thus aurum myrram regique hominiq; doque.
Donec decbant aetram mox horrida somnia noctem
Sollitantem seuumq; iubent uitare tyrannum.
Denique diuersis herodes callibus aculem
Disugiant pectricomque maege redire latenter.
Ipsamque puerum montis caelestibus actus
Aegyptum cum matre simul transporat ioseph.
At ferus herodes sibi maege succedere credit.
Quem callens aetris quae sunt cura maccorum.
Quorum precauto discessu sollicitatus
Horribilem iussit bethleem per complice cadem fieri
Infantes cunctos aetramque sububere plebem

A uelli ferro nullo sub crimine culpe
Hæc & licet ce des olim prescriptæ meane beæ
Quam bonus hieremias diuina ^{numine} iussus
Conplorat sobolis misero profinere matris
Hofendis grauitat caelum pulsare querellis
Ast ubi sopitus furor e & seuce tyrcanni
Infantum horribili fertur sce ticta cruore
Extinxisse putat cunctos quos primus & alter
Annus lædiferi miseris oppresserit œui
Mirandis rursus deuinctus membra sopore
Urgubatur montis mœriã puerumque ioseph
Legypto ad patriam uocare ubi nec hærere felix
Olim predictum puero dedit addere nomen
Dixit & ceterius quondam prenuntia uctus
Uox instinctæ dõ ueniet ueniet meæ prolis
E zypto & ceteris terris lumenque scilicet que
Crescebat rapidis annorum gressibus infans
precurrentis œuium sapientia pre uenire beæ
Grætiacque in uultu & uerbis ueneranda micabat
Etiam bis senos œui comprehenderat annos
Cum pasche ritum seruando & more parentes
Ad templum lædis puerum perducere festis
Omnibus annorum uicibus demore sole bant
Ergo adierant pasche pariter cunctisque diebus
Festorum impleat patriam reuolare para bant
Cum puer in populo comitis uestigio matris
Deseruit templique libens secreta petiuit
Illum per uicos urbis perque cœditæ ætate
per que iteris stractis per notos per que propinquos
Quere beæ genetrice sed lux ubi ter tice uenit
Ad templum propere remeant uotumque choros
Inuenit miseratam legum que obscura senili
Tractantem coenti uix admiratio dignæ
De pueri uerbis semibus fuit et pice mater
Nactæ ait amissum lacrimis æquero profusis
Anxile cum genitore gemens que cause parentu
Secernit gresu æmplique insedere æntat
Ille autem quid me atantum quid queritis inquit
Annon dum sentis genetrice quod iure pater nis
Secilibus & domibus nactam in habitare necesse est
Hæc ait & gressum fortiter patriam que reuisit
Nactæ genetrice atam per sensit pondera uerbi

57

Ordine cuncte acumen cordis secreta referucent.
At puer obsequis cepte predulcibus ambo
Ad proprium semper cogens nec aebat amorem.
Inter ea ueteris scripti per debite currens
Omnia seculorum series promissa trahebat.
Zacharie sobolis desertis uallibus om̄s
Addeponendas maculas clamore uocabat.
Fluminis utliquidi caperent miranda lauacra.
Quis animus species abluta sorde nitens
Et saias uates cecinit quod numine iussus
Uox late se sonat desertis uallibus amplas
Instruite stratas omnis sit recta uiarum
Semita quoq; dñi digna uestigia gestet.
Subsident colles uallis complebitur omnis.
Corriget anfractus iteris bona linea recti.
Corporeisq; oculis lumen tractare serenum
Omnibus indulget genitor dominusque salutar.
Ergo aderant populi passimque hinc inde ruentes
Complebant ripas auidiq; lauacra p̄lebant.
Tecta caeaelorum fuerant uelamina solis.
Et zone pellis medium angere propheta.
E dere locustas solitus ruralibus aruis
Et tenuem uictum prebent siluestri mella
Isque ubi tot populos diuersis sedibus ortos
Inruere ad flauium cornit sic inapit ore
Uipereae gentis soboles quis dubita uobis
Sub pluita urguentesque iras euadere monstrat.
Sed facite omnes fructum sintet aptum
Ned generis uiri tollat fiducia mentes
Nam faule esaxis & iam pronomine plebes
Succedunt uro soboles quia degenerer rat.
Proxima robor eis iam iam radicibus instat
Cunctorum ante oculos acies leuata securis
Ceduntur silue steriles ignemque fouebunt.
Nunc ergo prederitas maculas in flumine puro
Abluere institui uenit sed fortior alter
Cuius uinda pedem non sum tingere dignus
Abluet ille homines scō spiramine mergens
Flammaramque globis purgabit noxia corda
Illius & manibus ruralis pala tenetur
Et propria ipsius purgabitur aurea frugum
Horreaque implebit secreta copia farris.

Adernurque leues paleas populabitur ignis
hæcatt & properis persilaam passibus ipsum
Cernit iohannes ueneranda lauacra p̄sentem.
Sed ubi lat increpitationis uates & talia fatur.
Tunemeis manibus digneris mergere undis.
Cum tuam memelius possint purgare lauacra.
Dixit iohannes: carnalia red. dit ih̄s.
Hunc sine nam dēca hoc sic scā pomnia nobis.
Iustis consuetandus complebitur ordo.
h̄c memorans ^{lucida} ut treas x̄p̄ penetrabat in undas.
Surgenti manifestadi presentia daret.
Sauditur auricolor celi septemplex & chira.
Corpore amque gerens sp̄ciō descendit ab abito.
Sp̄aeriam simulans ex nube columbam.
Et sic flatu corpus perfudit ih̄s.
Tunc uox missadi longum per manē cucurrit.
Ablatumque undis x̄p̄m flatuque per unctum
Alloquitur: tenete hodie per gaudia testor
Ex me progenitum placet h̄c mihi gloria prolis
Tūp̄dit umbrosos montes & lustra ferarum.
Obsequium quo illi patris preb̄ ore ministri
Certabant rapidi mox liquor demonis at r̄m
Cum terrore rapit meritem ^{allidat} n̄c defuit ægro
Temptandi interea x̄p̄m uersutia fallax.
Quadragenta illi fuerant ex ordine soles.
Ex quo nulla tibi potiusue alimenta dabantur.
Sed cont̄ta simul firma ieiunia cordis. ^{Continuata}
Terrarum ad regnum cordis sc̄r̄la tenebant.
Tunc epulas demum monuit conquirere corpus
horrendi interea sc̄leris fallacia temptans.
Sic proceris genitadi omnibus inquit.
hispo teris saxis forte sermone iubere.
Usam artuca formamque capessere panis.
• X̄p̄ adh̄c fatur: nil me iam talia terrent.
Nam memini scriptum quō non sola tenebit
Uitam credentur facilis substantia panis.
Sed sermonedi complect̄ pia p̄ctora uirtus.
Rursus at illo dolos uersutis artibus aptans
N̄c t̄ro temptator properat: n̄a moenibus urbis
Mox inferre pedem sensit uis liuida x̄p̄m. nigra
Culmine marmoreo suasit consistere templi.
Tunc sic adgreditur uocis fallente ueneno.

6r
Sic est uere genitor tibi. culmine templi

Atque per uacuum. satiu. iaculabere corpus.

Testes erit scriptura tibi que spondet aperte.

Mandatum summi genitoris talem ministris.

Ut lapsum studeant casu defendere corpus.

Et famulis manibus current tua membra leuare.

Helapidis ledat summam offensio plantas.

Reddidit hiis xpi dicitis contraria dicta.

Meminisse magis scribo celestis oportet.

Peuere dñi fidens audacia temptat.

Rursus in abruptu montis consistere celsis.

Uox furibanda iugis sensit fallacia xpm.

Ostendens solli fulgentia regna per orbem.

Cernis ait. que sit tantarum gloria rerum.

Constat uo possum iam iam concedere regno.

Talia donantem sine ueneratus adores.

Tum sic instantem dicitis reuertat ihesus.

Effuge pestiferi rabies uesana ueneni.

Hereat ut semper nobis immobile iussum.

Ut iustus celidum deuotus ad ora.

Unius & famulans ueneretur nomen in guum.

Talibus excussus fugit per deuia demon.

¶ Ille ubi iohannem cognouit carceris umbris

Inmersum. tristi compressit corda dolore.

Fimbis & statuit sabulonam ponere sedes.

Ut dictam esais concurreret ordine seculi.

Terra sabulon & regionis neptala nomen.

Et uia trans pelagus longe galileaque arua.

Trans iordanem gentes populiq; tenebris

Inclusi. magnum lumen. subitumque uidebunt.

Inmorasque illis umbra resedentibus. alma

Exortitur fidei resplendens luce uoluntas.

Ergo instare di regnantis munera xpi

Nuntiat. increpitanis pre conia longa salutis.

preueniensque uidet ponti per lit teta fratres.

pre solidum simonem. dignam cognomine petri.

Andreamque simul sinuosa uolumina lini.

piscibus insidias disponere marmoris undis.

quum. inquit. pisces captis maris estibus atis.

Sed me silibeat sectari fortia uobis

prouenient hominum prepulchra indagine lucra.
 Illi confestim firmato pectore ceteri.
 Relictis abiectis pariter precepta sequuntur.
 Post fratres iacobum ^{nam} iohannemque marinis
 Insidias gregibus maculoso innectere retu
 Ut uidit similem que dedit delitore uocem.
 Illi zebedam genitorem in puppe relinquunt.
 Illico sectantes pulcherrima iussa salutis.
 Exim per terram galileæ scâ terebat
 Insinuans populis regni præconia xpi.
 Donabatque citam in ualidis ægrisque medellam.
 Et mox crebra procul syriam ians fama tenebat.
 Mille sonans linguis p̄sentia munera xpi.
 Denique certatim languoris tabe peresot. ^{sumptus}
 Diuersisque malis nexos quis longa dolore
 Absumpsit popularis membrorum roborataber.
 Monstrabant xpo: facile sed manere cunctos
 Reddeba t̄ propere miranda ad gaudia sanos.
 Namque animæ ipsius morbi seuique furores. ^{id est}
 Et longæ cursum comitata insaniam entur.
 Discessere graui sermonis pondore iussa.
 Illum stupantes miracula magna mouentem.
 Dixit̄ sectantur turbe solimique sirique.
 Et iudea frequens populis galileaque plebes.
 Quos & iordanes dirimit stagnante fluente.
 hos populos cernens præcelsa intrupere sedit.
 Ac sic discipulis gremium cingentibus in fit.
 Felices humiles pauper quos ipse ambit.
 Illos nam celi regnum sublime r̄ceptat.
 his similes mites quos mansuetudo coronat.
 Quorum debetur iuri pulcherrima tellus.
 hiemodo lægentes solatia digna sequentur.
 Pabula iustitiæ quinimic potusque sequuntur.
 Illos plena manet saturandæ scopia mensæ.
 Felix qui miseri doluit de pectore sortem.
 Illam nam dñi miseratio largæ manebit.
 Felices puro que celum corde tuentur.
 Visibilis dñi his per sæcula cuncta patebit.
 Pacificos dñi innumerum sibi prolis adoptat.
 Felices nimium quos insæctatio frendens
 Propter iustitiam premit. his mox regia celi
 Pandetur. gaudele operum quos iussa tenentes

mascoltano

sumptus

id est

Virgine
 plamm
 Janqu
 Distac
 Incapo
 Quat
 Hæca
 Nilong
 Uofest
 Nam q
 Quat
 peruen
 Ponat
 Laud
 Hono
 Uort
 Omn
 Vera
 Inter
 Autap
 Omn
 Siqu
 Ast
 No
 Lt q
 Inu
 Mag
 Aud
 har
 Illo
 Ast
 Aud
 Han
 k
 Qu
 Sin
 Cr
 Qu
 co
 Cr
 Far
 Off

17
ut zuebit preceptis stimulis iniuria sequit.
plurima nam merces uobis seruetur in gloria.
Tanquam prophetarum facti insectatio talis.
Disce uos hac in terra salis esse saporum.
hic sapor amissa si iam uirtute senescit.
Quod si absumptos acule substantia gustus.
Hec cui quam uani posthac sapor est salis usus.
Nil longe ab idcirco cuncta ut uestigia calcet.
Uos estis mundi darum nec abscondite lumen.
Nam quis preceps in postum rapibus urbem
Occultare queat orbi sed lumen ad omnes
perueniat rerumque deus sub luce serena
ponatur cunctis genitoris gloria uestri
Laudetur celsi thronus est cui regia celi.
Honego nunc preceps leges dissoluere ueni.
Ueritote nec uideret ponunt que iussa propheta.
Omnia nam uobis per me complenda manebunt.
Uerba loquor donde celi terreque marisque
Interritus ueniat legis nec litura saltem ^{in minimis mandatis euangl} ^{in minimis mandatis legis}
Aut apertis parui grauis distinctio deest.
Omnia quin fiant digesta scordino seculi ^{exposita}
Siquis enim minimam mandati soluere partem
Ausus erit. partiterque homines audendo docebit.
hic minimi nomen celesti in sede tenebit.
At quicumque operis proprii moderamina seruant.
Inuolant simul tradunt precepta priorum.
Magnus enim magni que ferunt transidera nomen.
Audistis ueteris iussum moderamine legis.
humano si quis macula erit sanguine palmas.
Ille reus ferro potest uel uindice poenas.
At ego preceptam ne quis consurgere in iras
Audeat atque odio fratris feruente moueri.
Ham reus hicque poenas subiudicorod dedit. ^{similes}
Hec minor illorum conuicta flamma sequitur.
Qui fatui miserique uent sub nomine fratrem.
Sino ferro uolens uenerans atq; acria donis.
Et tua tunc tacite mentis ^{occulta} pene tradida tangit.
Quod tibi sit cum fratre domi suscepta simultas.
Munera cuncta illic aditatis admota relinque.
Et prius ad pacem properans transcurro pendendam.
Faterno demum iam conuiliatus amorem.
Offer gratias tranquillo pectore dona.

Est tibi præterea uirtus contraria semper:
Corporis. hec casti celeri curatur amore.
Dum rapido tecum graditur percompela uita:
Accusabit enim. polluti corporis usus.
Et te sublimi flatu & subiudice iuncton:
Damnatum rapiens ad unculasæua ministri.
Hæc prius et tenebris solueris carceris atri.
Ultima quam minimi reddatur poruo nummi:
haud ignotare cor. uobis stat cautio legis.
Corpus adulterio prohibens. sed nunc mea iussa
Oculata inter ^{p. voluntati.} frenant molimina mentis:
Hæc minus optati quam facta poena luenda est
Sic forte oculi dextri laquea uertit error
Auctorem miseræ properans conuellit olabir.
Et iaculare procul nam in membrum perderet est.
Exiguam flammis quam totam dedere corpus:
Perp&uis que animam pariter conuolue se potuit
Et tunc & tramanus mentem per deuia ducit.
Erroris causam prestet decidere ferro.
Quam totum æternis corpus concedere flammis:
Præcipiant ueleros si quis conubia rumpit
Scribere disadum iuris feralia uerba
Sola uiri recte discedet adultera tecor.
Astalis maneat. nam casti iura pudoris.
Auctore amittit mulier deserta marito.
Antique leges prohibent per iuria linguis:
Sed nostris cedat iurandi audacia iussis.
Hæc fas homini celum iurare per altum
Quod sedes dñi est. nec quæ uestigia gestat
Terradi. solimque urbis uenerabile nom en.
Que regis magi propriae iurabitur conquam.
Hæc apud in proprium cuiquam iurare licebit.
Namque potestatem minimi non esse capilli
Cornutus. album ueccat nigrum mutare colorem.
Est est sufficet. quod non est dicere non est.
Quod super est istis. totum fallaciter aegro
Suggert obreptans animo uis tætra ueneni
Per uulgata diu legis præcepta tendis.
Iedentem semper similis uindicta sequatur.
Sed tranquilla magnum melius patientia uincit.
Ac si quis partem palma percussorit oris
Mox aliam aultus partem prebese membro

8
Ausferat cuncta omnia si quis uiuere iustis
Cede libens pariterque ferat cuncta pecunia secum.
Sic forte aliquis passus permille iubebat
Ire uiam grauidique oneris perferre laborem.
Mox perge et aliudque iteris comitabere duplum.
Siquis egeat potest uel se simulabit egentem.
Ex animo miserans largire aut metua si quis
Orabit tribue & mitem ne subtrahere uolunt.
Nescibis sit placitum solis succurrere amas.
Aut odis odis inimicos ducere dignos.
Quine ego precipiam blando superce per omis
Obsequio precibus que dñi mollire benignis
prouita ipsorum qui uos & cingere gaudent.
Aduersis quoque truces animis odis que secuntur.
Nam genitor nr̄ communia lumina solis
Communesque dedit pluuias iustis que malisque.
Quod si coniunctos tantum ueneramus amicos.
Quis locus hiciuste poterit mercedis haberi.
Seruit amicitie tantam gens dedita lucris.
Sed uos perfectio similes estote parenti.
Sic ubi iustas panditur iusta facultas.
Deuitate oculos hominum nam nulla manebit
Merces posterius que factum tale sequatur.
Adplaudet tantum sterolis laudatio uulgi.
Sed dextera facti facias nescire sinistram
Conueniat iustis meritis tum digna rependet
Oculta solus scrutator premia cordis.
Sunt quos praelumide tollit iactantia mentis.
Et precibus propriis gudent ad sistere turbas.
Multa fluit que diem uerbis ducendo fatigant.
His uotis pompe fructus succedit inanis.
Sed serena domus precibus pendet alia castis
Cludantur pauas que dñi uenera bene uerbis.
Sic pater ipse tuique sit precatio cordis.
Nil absente dō loquimur nil abdita clausum
Pectoris antrategunt presens dñs omnia cernit.
His igitur uotum placeat concludere uerbis.
Sidereo genitor resident in uertice celi
Homini oramus ueneratio scificetur
In nobis pater altetur tranquilla quemundo.
Adueniat fegni que tui lux alma redundet.
Sic celo ut terris tua fiat clara uoluntas.

8

Ytaclis que hodie sancte substantia peenis
Prouidit nobis. tunc mox legitio soluet
Innumere indulgent erroris debite prau.
Innot haud celiter concedere foenore nostris.
Terra saue procul aemptatio demonis cohsit
E que melius tunc nos in lucem de tenebris tollat.
Sic & enim genitor populis delicta remittit
Suesstra ^{singuli} ~~alter~~ uobis peccata uelitis
Concedere nec durum ^{erratis} impendere peccat.
Sunt & licet per gratia do ieiunice plebis
Sed propriam multifaciam fecedere laborant.
Quo uocentem. cooptent hominum ieiunice scemam.
Tuuero & gregio crimem nite factur oliuo.
Icedentem parit desonibus eblue aultum.
Ut solus genitor deuoti peccatoris ceptum
Ser utium cernens. laudem meritumque rependat.
Ycnum est desonit aerrice inuigilare accidentis
Illic erugo & aineae dominantur odacos.
Tunc atque diripiunt fures egeste lecte bris.
Con dte athercauros uobis in uernice caeli.
Honerugo aineae ue illas aut horridae furum
Fecitio diripi & uobis abi con dte res est. ^{conuictio}
Illic cordae & licet simili ditione aenentur
Corporis est lumen quo publica lumine cernit.
Sed si parte oculi acies simple que nite bit.
Clare aonur splende bunt corporis arcus.
Si uero nequam fuerit prauamque uidebit.
Obscure incum bent super omnia membratene bre.
Inuigilans lumen sed aconuer titur umbrat.
Ipsis horror erit quentur sine luce aenobris.
Nemo potest dominis eque seruire duobus.
Unus aut odit cedit uel cedit amori.
Nec pariter dominum seruis patitur utrumq;
Aut unquam poterit quis diuitis que do que
Inser uire simul sed uos haec uista aeneae.
Sallidit & proprio ne uos p. r. corpore uestit.
Heu facile uictur ^{peis} aegre disquerite cura
Nonne animam pluri facimus qua corporis esca
Aut dubitat corpus quisquam pre po nere uestit.
Aeris spectemus caues non uomere pr. et so
Ter ga soli subigunt iaciunt haer semine fecerit
Aut segetum calmos incurue falce recidunt